

יד מהרש"א
מסכת בבא בתרא
פרק המוכר את הספינה
חלק ב'
פב: – צא:

October 20, 2005

© Yechezkel Folger 2005

מפתח

דף פב.....	4
תד"ה מתקיף לה רב פפא.....	4
דף פב:.....	9
תד"ה וזורע את הניר.....	9
דף פג.....	10
תד"ה מפוזרין.....	10
תד"ה הרכובה.....	11
דף פג:.....	12
תד"ה רשות הרבים מהו שתפסיק.....	12
תד"ה לוקח יכול לחזור.....	15
דף פד.....	17
תד"ה ותנא תונא.....	17
תד"ה והוזלו ועמדו על ג'.....	19
דף פד:.....	21
רשב"ם ד"ה אם ה' פקח ותד"ה אי ברשות הרבים וד"ה מדד והניח.....	21
דף פה.....	25
תד"ה כל מקום.....	25
דף פה:.....	26
תד"ה כגון שהי' בעלה מוכר קלתות.....	26
תד"ה בין פסק.....	27
דף פו.....	29
תד"ה ראשון ראשון קנה.....	29
דף פז.....	35
רשב"ם ד"ה אי מדה דלוקח.....	35
תד"ה מי כאן תנא.....	36
דף פז:.....	37
משנה השולח את בנו אצל חנוני.....	37
רשב"ם ד"ה כדשמואל.....	38
תד"ה אי הכי אימא סיפא.....	39
דף פח.....	41
רשב"ם ד"ה ור' יהודה סבר.....	41
רשב"ם ד"ה וה"מ דקייצי.....	42
דף פח:.....	43
רשב"ם ד"ה וחייב להכריע וד"ה לא ימוד.....	43
תד"ה וקללם.....	45
דף פט.....	46
רשב"ם ד"ה אלא שוקל וד"ה נותן הכרע אחד לכולן.....	46
רשב"ם ד"ה י"ב טפחים.....	48
דף פט:.....	49
רשב"ם ד"ה וחצי תומן וד"ה תומן (הראשון) וד"ה תומן (השני).....	49
תד"ה ובמשורה.....	53
דף צ.....	54
רשב"ם ד"ה שלישית ההין וד"ה רביעית ההין (הראשון) ותד"ה במקדש.....	54
רשב"ם ד"ה דלא ליהוי.....	57

דף צ:	59
רשב"ם ד"ה שמע מינה	59
דף צא:	60
תד"ה חד אמר	60

דף פ.ב.

תד"ה מתקיף לה רב פפא

- 1) גמרא as explained by the משנה
 - a) If a לוקח buys two אילנות he doesn't buy קרקע
 - b) And
 - i) whatever grows out of the גזע of the אילנות belongs to the לוקח
 - ii) whatever grows out of the שרשים of the אילנות belongs to the מוכר
 - c) ואם מתו אין לו קרקע
 - i) once the אילנות die
 - (1) the לוקח only has the right ולשרש and to remove whatever is left of the dead אילנות
 - (2) the לוקח has no right to plant replacement אילנות
- 2) שיטת רשב"ם according to גמרא
 - a) רב נחמן
 - i) גזע דקל has no
 - b) סבר רב זביד
 - i) רב זביד thought that this means that דקל is different from other אילנות in having no גזע
 - ii) because
 - (1) when other אילנות are מייבש the לוקח can make the גזע grow again by קציצה of the אילנות
 - (2) while קציצה for דקל doesn't make it grow again
 - iii) So that
 - (1) דקל is more likely to die before shoots grow out of its גזע
 - iv) And that's why the לוקח דקל is מייאש from ever getting the benefits of shoots growing from the גזע
 - c) קשיא
 - i) קונה ב' אילנות for משנה the לוקח
 - (1) says that whatever grows from the גזע belongs to the לוקח
 - (2) And doesn't say that דקל is different from other אילנות
 - d) תירוץ
 - i) the משנה doesn't distinguish between דקל and שאר אילנות

- (1) because in the משנה the מוכר agreed that for five years the לוקח could replant the דקל or other אילנות if they die
- (2) And that's why the לוקח isn't מייאש even for דקל
- ii) But in the מימרא of רב נחמן
 - (1) There is no guaranty of a minimum time in which to replant
 - (2) And that's why
 - (a) the לוקח is מייאש for דקל where קציצה doesn't help
 - (b) but not for other אילנות where קציצה does help
- e) מהרש"א
 - i) Note that in the end it turns out that
 - (1) רב זביד correctly understood that רב נחמן meant that דקל is different from other אילנות
 - (2) And the משנה isn't a קשיא for רב זביד
 - ii) So that the words "סבר רב זביד" aren't מדויק in suggesting that רב זביד was טועה
- 3) שיטת רבינו תם according to גמרא
 - a) רב נחמן
 - i) גזע דקל has no גזע
 - b) סבר רב זביד
 - i) רב זביד thought that this means
 - (1) that other אילנות that were נקצץ and later are מייבש can't be made to grow again by a second קציצה
 - (2) a דקל can't be made to grow again by even the first קציצה
 - (3) So that
 - (a) for דקל the לוקח is מייאש from ever getting the benefits of shoots growing from the גזע
 - (b) for other אילנות it's only if there was a prior קציצה that the לוקח is מייאש from getting the benefits of shoots growing from the גזע
 - c) קשיא
 - i) the משנה
 - (1) says for אילנות ב' קונה that whatever grows from the גזע belongs to the לוקח
 - (2) And doesn't say that this applies only to a דקל or to an אילן that was already נקצץ once before
 - d) תירוץ
 - i) In the משנה

- (1) the לוקה bought the right to keep his אילנות only for five years
- (2) So we can assume that the לוקה accepted this brief term only because he was confident for some reason that the אילנות would not become יבש in this time
- (3) And that's why the לוקה isn't מייאש
- ii) But רב נחמן
 - (1) deals with where there is no limit in time
 - (2) so that
 - (a) there is no reason to assume that the לוקה is confident that the אילנות will not be מייבש
 - (b) And in fact the לוקה is מייאש
 - (i) for any דקל that was never נקצץ
 - (ii) For any other אילן that was נקצץ once before
- e) מהרש"א
 - i) Note that in the end it turns out that
 - (1) רב זביד correctly understood that רב נחמן meant that דקל is different from other אילנות
 - (2) And the משנה isn't a קשיא for רב זביד
 - ii) So that for this שיטה too the words "סבר רב זביד" aren't מדויק in suggesting that רב זביד was טועה
- 4) שיטת רבינו חננאל according to גמרא
 - a) רב נחמן
 - i) גזע דקל has no
 - b) סבר רב זביד
 - i) רב זביד thought that this means
 - (1) that neither דקל nor other אילנות have a דין גזע
 - (2) meaning
 - (a) that for neither does it matter whether shoots grow out of שרשים or grow out of גזע
 - (b) so that even shoots that grow out of שרשים belong to the לוקה
 - (3) because the מוכר realizes that when the אילנות die the בעל אילן will be חופר שרשים ומשרש the dead אילן to take even the שרשים
 - (4) and that's why the מוכר is מייאש from the שרשים
 - c) קשיא

- i) but we've established that the משנה says for אילנות ב' קונה ב' that what grows from בעל הקרקע belongs to the שרשים
- d) תירוץ
 - i) In the משנה
 - (1) the לוקח bought the right to keep his דקל or other אילן only for five years
 - (2) so that the אילן is likely to survive and not become מייבש until after the לוקח loses his rights to the שרשים
 - ii) while רב נחמן
 - (1) deals with where the לוקח bought the אילנות without a time limit
 - (2) so that
 - (a) in the end when the דקל or other אילנות die they'll still belong to the לוקח
 - (b) and the לוקח will have the right to take the שרשים
- e) מהרש"א
 - i) Note that for this שיטה
 - (1) דקלים never explains why רב נחמן referred only to דקלים
 - (2) and in fact רב זביד says the דין of רב נחמן applies to all אילנות
 - ii) So that
 - (1) the words "סבר רב זביד" that suggest that רב זביד was טועה are מדויק
- 5) שיטת ר"י according to גמרא
 - a) רב נחמן
 - i) גזע דקל has no גזע
 - b) סבר רב זביד
 - i) רב זביד thought that this means that דקל is different from other אילנות
 - ii) because
 - (1) If other אילנות are מייבש
 - (a) the לוקח can be קוצץ the גזע and make the גזע grow again
 - (2) while קציצה for דקל doesn't make it grow again
 - iii) So that
 - (1) דקל is more likely to die quickly and then to be of use to the לוקח only to גזע ולשרש and not to have shoots grow out of its גזע
 - (a) And that's why the לוקח is מייאש from ever getting the benefits of shoots growing from the גזע
 - (2) But for שאר אילנות there is no ייאוש

- c) מהרש"א of the סוגיא as explained by המשך
- i) קשיא
 - (1) The משנה says that לוקח does have the גזע
 - ii) תירוץ
 - (1) The משנה deals with שאר אילנות
 - (a) Where there is no ייאוש because the לוקח can be קוצץ the גזע and make the גזע grow again
 - iii) קשיא
 - (1) but a ברייתא says that לוקח has no **right** to make קציצה for any אילן
 - (2) So what difference is it that קציצה works for שאר אילנות
 - iv) מהרש"א
 - (1) If it weren't for the משנה the גמרא wouldn't have raised the ברייתא as a קשיא to רב נחמן
 - (2) Because we would have said that רב נחמן meant that there is no גזע both for דקל and שאר אילנות
- d) תירוץ
- i) In the משנה
 - (1) the מוכר agreed that לוקח could be קוצץ the שאר אילנות
 - (2) And that's why the לוקח isn't מייאש
 - ii) But in the מימרא of רב נחמן
 - (1) For דקל even were the מוכר to make this agreement
 - (2) The לוקח would still have no גזע because קציצה doesn't work for דקל
- e) מהרש"א
- i) Note that for this שיטה
 - (1) דקלים never explains why רב נחמן referred only to רב זביד
 - (2) and in fact רב זביד says the דין of רב נחמן applies to all אילנות
 - ii) So that the words "סבר רב זביד" aren't מדויק in suggesting that רב זביד was טועה

דף פב:

תד"ה וזורע את הניר

1) מהרש"א as explained by תוספות

a) ציור א'

i) Where there are 16 אמות between the עיקרים of two שורות of גפנים but there aren't 16 אמות between the ענפים (שערות)

(1) Then the מדאורייתא גפנים aren't a כרם but they are a כרם מדרבנן

(2) So that זרעים can be planted only with a הרחקה of 4 אמות

b) ציור ב'

i) Where there are 16 אמות between the שערות of two שורות of גפנים

(1) Then the גפנים aren't a כרם even דרבנן and each גפן counts as a גפן יחיד

(2) So that זרעים can be planted with a הרחקה of as little as six טפחים

2) מהרש"א

a) Some ספרים are מגיה the תוספות to say that in ציור א' it's enough to make a הרחקה of six טפחים

b) But

i) Although this is consistent with the שיטה of רע"ב and ר"ש in מסכת כלאים

ii) it's not consistent with the words of תוספות that ציור א' is a כרם דרבנן

דף פ.ג.

תד"ה מפוזרין

1) מהרש"א

a) רשב"ם means to say that

- i) For גפנים not to be a כרם they need to be either too מפוזרין or too רצופין
- ii) גפנים are too מפוזרין if they're separated by not less than 8 אמות
- iii) גפנים are too רצופין if they're separated by not more than 4 אמות

תד"ה הרכובה

1) משנה

a) הרכובה שבגפן אינו מודד אלא מעיקר שני

2) רשב"ם

a) This means that when measuring for כלאים how far גפנים are from each other

b) A גפן that was מורכב is measured from its second פקק

c) Because "עיקר" means "פקק"

d) So "עיקר שני" means "פקק שני"

3) תוספות

a) קשיא

i) What difference does it make that the גפן is מורכב

ii) פקקים that aren't מורכבין also have גפנים

iii) And presumably they too are measured from the second פקק

4) מהרש"א

a) ר"ש agrees with רשב"ם that רכובה means the גפן was מורכב

b) But ר"ש says

i) עיקר doesn't mean פקק

ii) It means the base of a vine

iii) And עיקר שני means that a גפן that was מורכב is measured

(1) from the base of the younger vine that was מורכב into the older and thicker vine

(2) And not from the base of the older and thicker vine

דף פג:

תד"ה רשות הרבים מהו שתפסיק

- 1) ברייתא דף פג.
 - a) A שדה אילן is קונה קרקע if he buys three אילנות that count as a שדה אילן
 - b) For this purpose – namely for מכר -- the three אילנות count as a שדה אילן if they're separated "עד ט"ז אמה"
- 2) דף פג. at תוספות ד"ה כמה יהו מרוחקים
 - a) According to one שיטה in תוספות
 - i) עד בכלל
 - ii) So that three אילנות that are within precisely 16 אמות count as a שדה אילן and מפוזרין aren't
 - b) קשיא
 - i) So why is it that שורות גפנים are מפוזרין and aren't a כרם if they're separated by precisely 16 אמות
 - c) תירוץ
 - i) for מכר
 - (1) the measurement is with shorter מצומצמות אמות
 - (2) and it's because these אמות are shorter that the אילנות still count as שדה אילנות at 16 of the shorter אמות
 - ii) for כרם
 - (1) the measurement is with longer שוחקות אמות
 - (2) and it's because these אמות are longer that גפנים don't count as a כרם at 16 of the longer אמות
- 3) גמרא our
 - a) איבעיא
 - i) Are three אילנות still a שדה אילנות if a רשות הרבים is מפסיק between them
- 4) רשב"ם ותוספות
 - a) קשיא
 - i) A רשות הרבים is 16 אמות wide
 - ii) this הרחקה is wide enough to be מפסיק a שדה אילנות even if the הרחקה isn't a רשות הרבים
 - iii) So why should it matter if the הרחקה is also a רשות הרבים
 - b) תירוץ

- i) The *איבעיא* refers to a *רשות הרבים* that's less than 16 *אמות* wide
- 5) מהרש"א
- a) *תוספות* on the *קשיא* of *קשיא*
- i) We established that for *מכר* the *אילנות* are a *שדה אילן* so long as they're **no more than** 16 *אמות* apart
- ii) So why isn't it a proper *איבעיא* to ask whether *אילנות* count as a *שדה אילן* where the *הרחקה* of exactly 16 *אמות* is a *רשות הרבים*
- b) First *תירוץ*
- i) We've established that
- (1) for *מכר*
- (a) the 16 *אמות* are measured by *אמות מצומצמות*
- (b) and it's based on those short *אמות* that we say the *אילנות* are a *שדה אילן* where they're 16 *אמות* apart
- (2) and that for *כלאים* distances are measured in longer *אמות שוחקות*
- ii) *רשות הרבים* is measured by the same *מדה* as *כלאים* so that a *רה"ר* that is 16 *אמות* wide is wider than the precise 16 *אמות* that don't count as a *הרחקה* for *מכר*
- iii) and that's why *תוספות* asks that this larger size *הרחקה* should be a *שדה* *מפסיק* even it weren't a *רשות הרבים*
- c) second *תירוץ*
- i) Assume that
- (1) in fact the *שיעור* for a *רה"ר* *סתם* and the *שיעור* for *מכר* is the same
- (2) and that a *הרחקה* of exactly 16 *אמות* isn't a *הפסקה* for *שדה אילן*
- ii) still *תוספות* proves from the *איבעיא* of the *גמרא* that the *רה"ר* here must be less than 16 *אמות* wide
- iii) Here's how
- (1) *קשיא*
- (a) If the *רה"ר* is 16 *אמות* wide and – except for the *משהו* that “more-than- - 16-*אמות*” is larger than precisely 16 *אמות* -- uses up the maximum *הרחקה* that still counts as a *שדה אילן*
- (b) What use is it to the *לוקה* that the *אילנות* are a *שדה אילן*
- (c) After all a private person can't be *קרקע* in a *רה"ר*
- (2) *תירוץ*
- (a) Must be that
- (i) The width of the *רה"ר* is less than 16 *אמות* so that

1. the רה"ר doesn't use up all the usable part of a permissible שדה אילן of a הרחקה
 2. so that there is still a usable portion of the הרחקה that isn't רשות הרבים where the לוקח can be קונה קרקע if the אילנות still count as a שדה אילן
- (b) and the איבעיא is whether the אילנות still count as a שדה אילן if part of the הרחקה is the רשות הרבים that's less than 16 אמות wide

תד"ה לוקח יכול לחזר

- 1) גמרא
 - a) רב חסדא
 - i) נתאנה שתות לוקח or a מוכר was
 - ii) He has the right ("רצה") either to be מבטל the מקח or to say שאוניתני תן לי מה
- 2) גמרא בבא מציעא דף נא:
 - a) רבא
 - i) יותר על שתות בטל מקח שתות קנה ומחזיר אונאה
 - ii) וזה וזה בכדי שיראה לתגר או לקרוביו
- 3) רשב"ם
 - a) this means that
 - i) Where the אונאה is a שתות
 - ii) מי שנתאנה has no choice ("there is no רצה") to demand מקח ביטול
 - iii) And his only remedy is to say שאוניתני תן לי מה
- 4) בבא מציעא in גמרא of המשך
 - a) תניא כוותי' דרבא
 - i) יתר על שתות בטל מקח שתות קנה ומחזיר אונאה דברי ר' נתן
 - ii) ר' יהודה הנשיא אומר יד [מי שנתאנה] על העליונה
 - (1) רוצה אומר [מקח בטל]
 - (2) רוצה אומר תן לי מה שאוניתני
 - (3) וזה וזה בכדי שיראה לתגר או לקרוביו
 - b) Apparently
 - i) This supports the שיטה of רשב"ם that for רבא there is no רצה
 - (1) Since רבא uses the same words as ר' נתן who says there is no רצה
 - ii) ר' יהודה הנשיא agrees with רב חסדא
- 5) here (רבינו תם) תוספות
 - a) In fact רבא agrees with רב חסדא
 - b) When the גמרא says תניא כוותי' דרבא the גמרא means
 - i) that רבא agrees with the שיטה of ר' יהודה הנשיא
 - ii) and not that ר' נתן agrees with the שיטה of רבא
- 6) בבא מציעא in תוספות
 - a) קשיא

- i) "תניא כוותי דרבא" means that the גמרא proves from the ברייתא that רבא is correct
 - ii) Even if we were to accept that רבא agrees with יהודה הנשיא notwithstanding that the words of רבא are the precise words of ר' נתן
 - iii) How is it that the גמרא **proves** that רבא is right from יהודה הנשיא when רבא actually uses the לשון of ר' נתן who is מחולק on יהודה הנשיא
- b) תירוץ
- i) The גמרא means 'תניא כוותי' only for the part of the ברייתא that says
זזה וזה בכדי שיראה לתגר או לקרוביו (1)

דף פד.

תד"ה ותנא תונא

1) גמרא

a) רב חסדא

i) Where an אונאה is precisely a שתות

(1) Whoever was נתאנה שתות has the right

(a) During the time until לקרובו או לתגר

(2) Either

(a) To demand that the other side refund the אונאה

(b) Or to be מבטל the מקה

ii) Where the אונאה is more than a שתות

(1) Each side has the right לתגר בכדי שיראה לתגר to be מבטל the מקה

2) משנה

a) Assume that

i) חזין לוקח intended to buy חטים יפות for a sum of זוזין

ii) מוכר gave him רעות חטים worth the same amount

iii) In other words: the יפות and רעות are שוה בשוה

b) The לוקח can be חוזר בכדי שיראה לתגר

c) Because the change in quality is as much an אונאה as שתות that allows the חוזר to be נתאנה

3) גמרא

a) If בכדי שיראה לתגר when the נתאנה can decide to be מבטל the מקה

i) prices change to the point that the other צד is נתאנה

ii) The other side can't declare מקה ביטול even though the מקה wasn't yet נתקיים

b) Here's a ראי'

i) קשיא

(1) Why does the משנה need to teach that the לוקח can be מבטל a מקה where he demanded יפות and the מוכר gave him רעות instead

(2) It's a פשיטא!

ii) תירוץ

(1) Must be that the משנה teaches that the מוכר can't be מבטל the מקה even if the price moves against him to the point that the מוכר is נתאנה שתות

- 4) מהרש"א as explained by תוספות
- a) קשיא
- i) Why do you say that the משנה would otherwise have been a פשיטא
- ii) Maybe
- (1) the משנה deals with where there is no בשה
- (a) Namely
- (i) Where besides getting רעות instead of יפות
- (ii) The value of the רעות is less than the יפות
- (2) And the משנה needs to teach that we don't say that
- (a) The combination of the wrong quality
- (b) And difference in price
- (3) results in treating the case as the same as where the אונאה is יותר משתות where there is ביטול מקה and both sides can be חוזר
- b) תירוץ
- i) The גמרא assumes that the משנה deals with בשה
- ii) Since the משנה refers to a difference in quality rather than to a defect in price

תד"ה והוזלו ועמדו על ג'

1) גמרא

a) Part 1

i) Where an אונאה is more than a שתות

(1) Each side has the right מבטל the מקה בכדי שיראה לתגר

b) Part 2

i) Assume that מוכר sold for 6 an object that was worth 5

(1) So that לוקח was נתאנה 1/6 of the money he paid

ii) רב חסדא says that

(1) לוקח has the right

(a) בכדי שיראה לתגר או לקרובו

(2) either

(a) to demand that the מוכר refund the אונאה

(b) or to be מבטל the מקה

iii) Now assume that the price rises from 6 to 8 בכדי שיראה לתגר and before the מקה is final

(1) So that the מוכר is now losing more than 1/6 of the money he received

iv) Still

(1) Only the לוקח who was נתאנה can be חוזר

c) Part 3

i) Assume that מוכר sold for 5 an object that was worth 6

(1) So that the מוכר was נתאנה 1/6 of the value of the object

ii) And assume that the price fell by 2 to 3 before the מקה was final

(1) So that the לוקח is now losing more than a 1/6 of the money he paid

iii) Only the מוכר who was נתאנה can be חוזר

2) תוספות

a) קשיא

i) In part 3 the לוקח would lose more than 1/6 of his money even if the price fell only by 2 to 4

ii) Why does the גמרא need to use an example where the price fell by 3 to 3

b) מהרש"א as explained by תירוש

i) In part 2

(1) If the price had increased by only 1 to 7 then the מוכר would have lost exactly $1/6$ of his money

(2) But

(a) To teach that the מוכר can't claim מקח ביטול even where he loses more than $1/6$ – which is the level of מקח ביטול where usually even the מאנה could be חוזר

(b) the גמרא needs to use an example where the price rose by 2 to 8

ii) Once

(1) The גמרא needs to assume a price change of 2 in part 2

(2) It assumes the same price change in part 3

דף פד:

רשב"ם ד"ה אם הי' פקח ותד"ה אי ברשות הרבים וד"ה מדד והניח

	מעשה	ע"י לוקח או מוכר	כליו דלוקח או מוכר	רשות	מאן דאמר	קונה או אינו קונה
1	משיכה	לוקח		בסימטא	אביי ורבא	קונה
2	משיכה	מוכר		בסימטא		אינו קונה
3	משיכה	מוכר או לוקח		רשות הרבים	אביי ורבא	אינו קונה
4	מדידה	מוכר	כליו דמוכר	בסימטא	ר' זירא	אינו קונה
5	מדידה	מוכר	כליו דמוכר	בסימטא	ר' אסי	קונה
6	מדידה	מוכר	כליו דמוכר	ברה"ר או רשות בעלים	אפילו לר' אסי	אינו קונה
7	מדידה	לוקח	כליו דמוכר	בסימטא	תוספות שיטה א'	קונה
8	מדידה	לוקח	כליו דמוכר	בסימטא	תוספות שיטה ב'	אינו קונה
9	בלא שום מעשה		כליו דלוקח	בסימטא		אינו קונה
10	מדידה	מוכר	לתוך כליו דלוקח	בסימטא	ר' יוחנן לכל הדעות	קונה
11	אמר לי מוכר זיל קני		כליו דלוקח	בסימטא		קונה
12	אמר לי מוכר זיל קני		כליו דלוקח	רשות מוכר		איבעיא בעמוד ב'
13	אמר לי מוכר יקנו כליך		כליו דלוקח	רשות מוכר		קונה

1) משנה

a) רישא

i) המוכר פירות לחבירו מדד ולא משך לא קנה

b) סיפא

i) אם הי' לוקח פיקח שוכר את מקומן

2) גמרא

a) See the שיטה of רב אסי in line 5 of the table and the שיטה of ר' זירא in line 4

b) רב אסי to קשיא

i) Presumably the משנה also deals בסימטא

ii) According to your שיטה in line 5

- iii) Why does the משנה say the לוקח isn't קונה where the מוכר made מדידה
- c) תירוץ
- i) The משנה deals with ברה"ר as in line 6
- d) קשיא
- i) ר' זירא
- (1) I can accept that the רישא teaches as in line 4 that מדידה doesn't work בסימטא
- (2) And that the סיפא adds that the לוקח can still be קונה by שכירת מקום in the בני מבוי by renting space in the סימטא from the בני מבוי
- ii) But רב אסי
- (1) We've established that
- (a) the רישא can't deal בסימטא because רב אסי says in line 5 that מדידה is a קנין בסימטא
- (b) So that the רישא must deal ברה"ר as in line 6
- (2) But there can be no שכירת מקום in רה"ר
- (3) So the משנה that says את מקומו שוכר את מוכרו can't deal ברה"ר
- e) תירוץ בדוחק קצת
- i) It's not necessary that the רישא and סיפא deal in the same רשות
- ii) although the רישא of לא קונה רישא deals with רה"ר
- iii) The סיפא of פיקח אה"ה deals with where the מדידה happens in רשות בעלים that belongs to another
- 3) משנה on רשב"ם
- a) רשב"ם explains that the רישא applies בסימטא
- i) So obviously רשב"ם is explaining the משנה according to ר' זירא
- b) רשב"ם goes on to explain that the סיפא of פיקח אה"ה deals ברשות בעלים
- 4) מהרש"א ד"ה אה"ה פיקח
- a) קשיא
- i) Since רשב"ם explains the רישא according to ר' זירא
- ii) רשב"ם ought to have said that the סיפא of פיקח אה"ה also deals בסימטא
- 5) מהרש"א ד"ה ואי ברה"ר
- a) הקדמה
- i) סימטא שכירת מקום in דף ע"ו: at תד"ה ואי רשב"א
- b) קשיא

- i) So it turns out that even זירא ר' needs to say בדוחק קצת that the סיפא that says אם רישא involves a different רשות than the רישא
- (1) Namely
- (a) The רישא teaches that there is no קנין מדידה in סימטא
- (b) And the סיפא teaches that there is שכירת מקום in רשות בעלים
- c) תירוץ
- i) Introduction
- (1) (שותפין מוכר and לוקח in which חצר של שניהם and סימטא are similar in that
- (a) they don't count as the personal רשות of לוקח
- (b) but the לוקח still has rights in the רשות for the purpose of לשבת שם
- (c) See דף עו: at רשב"ם "ד לא קשיא
- ii) When זירא ר' says
- (1) That the רישא that says ולא משך לא קנה applies בסימטא
- (a) He means חצר של שניהם as well as סימטא
- (2) And in the סיפא where the משנה says את מקומו שוכר את ר' זירא
- (a) For ר' זירא the משנה refers to רשות של שניהם
- (i) where even רשב"א agrees the לוקח can be שוכר the rights of his שותף
- (ii) and which is one of the two similar רשותים mentioned in the רישא
- iii) for רב אסי
- (1) the גמרא could also have said that the סיפא deals with רשות של שניהם
- (2) but
- (a) this would have been no help to רב אסי
- (b) because the סיפא would still not be similar to the רישא that deals ברה"ר
- 6) תוספות ד"ה מדד
- a) הקדמה
- i) ר' אסי who says that מדידה works בסימטא
- (1) Must mean that the מוכר made the מדידה as in line 5
- (2) Because presumably
- (a) if the לוקח made the מדידה as in line 7
- (b) even זירא ר' would agree that this מדידה by לוקח counts the same as משיכת לוקח
- (c) And משיכת לוקח is a good קנין in סימטא as shown in line 1

- b) קשיא
 - i) See line 2 where all agree that מוכר משיכה isn't קונה in סימטא
 - ii) Obviously מדידה by the מוכר isn't as good as משיכה by the מוכר
 - iii) Why should we assume that מדידה by the לוקח is as effective as משיכה by the לוקח
 - c) תירוץ (see הגהות הב"ח)
 - i) מדידה by מוכר is more of a הסתלקות than משיכה
 - d) תוספות of המשך (to be analyzed further below)
 - i) מדידה by לוקח isn't a good סימטא as in line 8
- 7) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) This contradicts what תוספות just said in referring to line 7
 - b) תירוץ
 - i) This part of תוספות begins with שמא יש לדחות
 - ii) Where תוספות reconsiders its assumption that מדידת לוקח is certainly a קנין
 - iii) Because it's possible that line 8 is correct
 - (1) And were לוקח to do the מדידה it would be a פשיטות that he's **not** קונה
 - (2) because
 - (a) although actual משיכה by לוקח works בסימטא
 - (b) מדידה doesn't count as משיכה
 - (c) and the only reason there is a קנין where the מוכר does the מדידה
 - (d) isn't because of a משיכה דין
 - (e) but because of the הסתלקות we established earlier

דף פה.

תד"ה כל מקום

קונין	כליו של לוקח בסימטא כשמדד מוכר
לא קנה	כליו של לוקח בסימטא כשלא מדד מוכר ולא אמר לי' זיל קני
קנה	כליו של לוקח בסימטא כשלא מדד מיהו אמר לי' מוכר "זיל קני"
איבעיא לקמן בעמוד ב'	כליו של לוקח ברשות מוכר בדאמר לי' "זיל קני"
פשיטא דקונה	כליו של לוקח ברשות מוכר בדאמר לי' "יקנו כליך"

דף פה:

תד"ה כגון שהי' בעלה מוכר קלתות

1) גמרא

a) if the מוכר said "יקנו כליך"

i) Then קונה ברשות מוכר כליו של לוקח

b) איבעיא

i) Are קונה ברשות מוכר כליו של לוקח if the מוכר didn't say יקנו כליך

c) תשובה

i) ברייתא

(1) A woman can be קונה her גט if her husband the מגרש placed the גט in her סל

(2) It doesn't matter that the סל is in the רשות of the מגרש

(3) And it's not necessary that the מגרש say יקנו כליך

ii) So it must be that קונה in רשות מוכר even if the מוכר didn't say יקנו כליך

d) קשיא

i) The ברייתא is no proof

ii) Because it deals with a case where the מגרש was משאיל to his wife the right to place her סל in his רשות

2) תוספות

a) How is this מקום שאילת effective without a קנין

3) מהרש"א

a) קשיא

i) If מקום שאילת isn't effective without a קנין

ii) Then

(1) why are we certain that where the מוכר says יקנו כליך

(2) the רשות of the מוכר no longer stops כלים from לוקח from working

(3) although the מוכר isn't מקנה any rights in his רשות to the לוקח

iii) And why

(1) is there even an איבעיא that כליו של לוקח might work even where the מוכר doesn't say "יקנו כליך"

תד"ה בין פסק

1) Introduction

- a) For there to be a חצר קנין for פירות in the רשות of לוקה
- i) the פירות must be מונחים in the רשות
 - ii) and
 - (1) the מוכר and לוקה must have been דעתייהו on the sale
 - (2) by agreeing ("פסיקה") on a price
- b) פירות that are still loaded on an animal are not considered מונחים even if the animal is in רשות לוקה
- c) פירות for which there was פריקה from the animal are considered מונחים
- d) Depending on how מדידה was done, the מדידה itself may result in פירות being considered מונחים

2) ברייתא

ממד עד שלא פסק לא קנה	פסק עד שלא ממד לא קנה	רישא קודם פריקה
ממד עד שלא פסק לא קנה	פסק עד שלא ממד קנה	סיפא לאחר פריקה

3) רשב"ם

- a) הנחה in the ברייתא was made in a way that counts as מדידה
- b) So understand the ברייתא this way

ממד עד שלא פסק לא קנה דאע"ג דאיכא הנחה מחמת מדידה מיהו לא סמכי דעתייהו	פסק עד שלא ממד לא קנה דאע"ג דסמכי דעתייהו מ"מ ליכא הנחה	רישא קודם פריקה
ממד עד שלא פסק לא קנה דאע"ג דאיכא הנחה בין מחמת מדידה בין מחמת פריקה מ"מ לא סמכי דעתייהו	פסק עד שלא ממד קנה דאיכא הנחה מחמת פריקה וסמכי דעתייהו מחמת פסיקה	סיפא לאחר פריקה

4) תוספות

- a) הנחה in the ברייתא was made in a way that doesn't count as הנחה
 b) So understand the ברייתא this way

<p>מדת עד שלא פסק לא קנה מחמת ב' טעמים: ליכא הנחה וגם לא סמכי דעתייהו</p>	<p>פסק עד שלא מדד לא קנה דאע"ג דסמכי דעתייהו מ"מ ליכא הנחה</p>	<p>רישא קודם פריקה</p>
<p>מדת עד שלא פסק לא קנה דאע"ג דאיכא הנחה מחמת פריקה מ"מ לא סמכי דעתייהו</p>	<p>פסק עד שלא מדד קנה דאיכא הנחה מחמת פריקה וסמכי דעתייהו מחמת פסיקה</p>	<p>סיפא לאחר פריקה</p>

5) part 1 מהרש"א

a) note that where מדד עד שלא פסק

i) For רשב"ם

(1) Both in the רישא before פסיקה and in the סיפא after פסיקה

(a) The reason that there is no קנין is the same

(i) Namely

1. although there is הנחה

2. there is no דעת סמיכת

ii) For תוספות

(1) There is no הנחה in the רישא so that there would be no קנין even if סמכי
 דעתייהו

(2) But in the סיפא there is הנחה and the only reason there is no קנין is that לא
 סמכי דעתייהו

6) part 2 מהרש"א

a) the שיטה of תוספות explains why the גמרא explains only for the סיפא that פסיקה is
 important for דעת סמיכת

b) while for רשב"ם the גמרא should have given this explanation also for the רישא

7) part 3 מהרש"א

a) תוספות קשיא

i) Since הנחה doesn't count as הנחה

ii) Why in the רישא doesn't the ברייתא teach that there is no קנין even where there
 is both פסיקה and מדידה

דף פו:

תד"ה ראשון ראשון קנה

1) introduction

a) איבעיא

i) Is a רשות מוכר¹ with his כלים if his כלים are in

b) the איבעיא turns on whether

i) כלים (in this case כלים of the לוקח)

ii) are בטל to the רשות in which the כלים are placed (in this case the רשות of the מוכר)

c) similarly

i) whether מוכר של כליו are קונה in the רשות of the לוקח

ii) Also turns on whether כלים are בטל to the רשות in which כלים are placed

2) דף פה. at ברייתא

a) בבא א'

i) Where מוכר and לוקח are using a מדה that neither owns and that the מוכר and לוקח borrowed from the סרסור or broker

(1) Then

(a) Until the מדה is full

(i) There is no קנין

1. Because the סרסור loaned the מדה on condition that the מדה must be in the רשות of the מוכר until after the מדידה is complete

(b) Once the מדה is full

(i) There is a קנין

1. Because the סרסור then makes the מדה available to לוקח to use towards קנין as his כלי

b) בבא ב'

i) Where the מדה belonged to either the מוכר or the לוקח then "ראשון ראשון קנה"

ii) meaning that

(1) in בבא ב' חלק א'

(a) Where the מדה belongs to the מוכר

(i) The לוקח isn't קונה with the מדידה at all

(2) In בבא ב' חלק ב'

¹ The איבעיא applies where the מוכר didn't say יקנו כליך but did say וקני לך חזק וקני

- (a) Where the לוקח belongs to the מדה
- (i) He is קונה even before the מדה is נתמלאה
- c) במה דברים אמורים
- i) When do we say
- (1) in 'א בבא that for a מדה שאינה של שניהם the קנין depends on whether נתמלאה מדה
- (2) in 'ב חלק א' בבא that there is no קנין with a מוכר של מדה
- (3) in 'ב חלק ב' בבא that there is a קנין with a לוקח even if the מדה wasn't נתמלאה
- ii) Only בחצר שאינה של שניהם² and ברה"ר
- iii) But in 'ג בבא
- (1) Namely ברשות מוכר
- (2) There is no קנין other than הגבהה
- iv) And in 'ד בבא
- (1) Namely ברשות לוקח
- (2) the קנין is עליו as soon as the מוכר is קונה
- 3) גמרא
- a) הקדמה
- i) From 'א חלק א' בבא
- (1) That applies to מדה דמוכר
- (a) we can't resolve the איבעיא on לוקח ברשות מוכר כליו של מוכר
- (b) because the דברים אמורים במה has established that we're dealing with רשות לוקח rather than רה"ר
- ii) From 'ב חלק ב' בבא
- (1) That applies to מדה דלוקח
- (a) we can't resolve the איבעיא on לוקח ברשות מוכר כליו של לוקח
- (b) for the same reason: the דברים אמורים במה has established that we're dealing with רשות לוקח rather than רה"ר
- b) שאלה
- i) But 'ג בבא deals with רשות מוכר and says that the לוקח isn't קונה
- ii) Why not resolve from 'ג בבא that כלים are בטל to the רשות in which they're placed
- c) תשובה

² Based on line 3 in the table in פיקה "ד"ה אם ה' פיקה" in this סוגיא actually means בסימטא

- i) מוכר might be dealing only with כלים that belong to the מוכר ג'
- d) שאלה
 - i) ב' deals with רשות לוקח and says that the לוקח is קונה
 - ii) Why not resolve from ב' that כלים are בטל to the רשות in which they're placed
- e) תשובה
 - i) ב' might be dealing only with כלים that belong to the לוקח
- f) Note
 - i) Part 1
 - (1) If ב' had dealt with רשות לוקח ב' חלק א'
 - (2) We would have resolved that רשות is בטל to כלים
 - (a) And that's why there is no קנין for לוקח ברשות דמוכר כלים
 - (3) Because
 - (a) ב' says outright that it deals with מדה דמוכר חלק א'
 - ii) Part 2
 - (1) שאלה
 - (a) If ב' had dealt with רשות לוקח ב' חלק א'
 - (b) Could we also have been פושט the reverse איבעיא on כלים דלוקח ברשות מוכר
 - (2) תשובה
 - (a) Yes
 - (b) We established in the הקדמה that both parts of the איבעיא turn on the same question: whether כלים are בטל to רשות
 - (c) So that
 - (i) Once we know that כליו דמוכר aren't קונה in רשות לוקח because כלים prevail
 - (ii) We know that כלים דלוקח are קונה in רשות מוכר for the same reason
- 4) Note also that in the ברייתא
 - a) ב' says outright that לוקח is קונה only when נתמלאה המדה
 - b) ב' says outright for לוקח that קנה ראשון ראשון even before נתמלאה המדה
 - c) But ד'
 - i) Although it says that לוקח is קונה
 - ii) Doesn't say whether
 - (1) the קנין is only כשנתמלאה המדה

(2) the ראשון ראשון is on a קנין basis

5) גמרא דף פו:

a) רב ושמואל both say

i) Where a מוכר sells "כור בשלשים" he can be חוזר until the last סאה is measured out

ii) Because the מוכר intended that there be one מקח for the whole כור

b) רשב"ם as explained by קשיא

i) We see from בבא ב' חלק ב' ברייתא

(1) that קונה ראשון ראשון is לוקח רה"ר in במדה דלוקח

(2) Even where the מדה is only part full and the entire מקח wasn't yet measured out

c) תירוץ

i) The ברייתא doesn't deal with a case where the מוכר insisted that there be one מקח for everything that was to be sold

6) רשב"ם

a) קשיא

i) Maybe the גמרא asks its קשיא from רב ושמואל בבא ד' ברייתא

ii) Where the ברייתא says ברשות לוקח the לוקח is קונה

b) רשב"ם according to תירוץ by גרסא our

i) The גמרא couldn't have asked its קשיא from בבא ד'

ii) Because even in the הוה אמינא the גמרא realized that

(1) in "הקנה לו כל התבואה" בבא ד' no matter how much or how little there is

(2) so there is no issue of מקח חד

(3) מהרש"א

(a) שיטת רשב"ם for קשיא

(i) But if when the קשיא is from בבא ב' in the הוה אמינא we think that in the ברייתא the מוכר intends מקח חד for everything

(ii) Why would we have thought differently if the קשיא were from בבא ד' instead

c) רשב"ם in תוספות of גרסא according to תירוץ – רשב"ם

i) The גמרא couldn't have asked its קשיא from בבא ד' that deals with לוקח רשות

ii) Because the גמרא could have answered

(1) Unlike בבא ב' that says ראשון ראשון קנה

(a) מקבל is מוכר when the קנה לוקח only says בבא ד'

- (b) and it's not clear how much the לוקה is קונה at each point
- (2) And
 - (a) because of the rule of ושמואל on חד מקה
 - (b) we can say it's in fact only when "נתמלאה כל המדה" that the לוקה is קונה after the מוכר is מקבל
- iii) That's why the גמרא needs to ask its קשיא from 'ב בבא
 - (1) where the ברייתא definitely doesn't mean כשנתמלאה המדה
- 7) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) תוספות of גרסא according to רשב"ם of שיטה קשיא
 - i) We established that
 - (1) in order to avoid resolving the איבעיא of the גמרא on ברשות לוקה כליו של מוכר ברשות לוקה
 - (2) The גמרא needed to explain that 'ד בבא deals with כליו דלוקה
 - ii) Now
 - (1) If the קנין in 'ד בבא were only כשנתמלאה המדה even though the מדה is של לוקה and is in ברשות לוקה
 - (2) Then certainly where the מדה is של סרסור the קנין should only be כשנתמלאה המדה even ברשות לוקה
 - (3) And why would the אמורים דברים במה insist that 'א בבא that deals with מדה ברה"ר applies only של סרסור
 - iii) So how could רשב"ם say that the גמרא could have said that in 'ד בבא the קנין applies only כשנתמלאה המדה
- 8) מהרש"א
 - a) תוספות of קשיא on קשיא
 - i) רשב"ם is right that the גמרא could have answered that 'ד בבא says the קנין is only כשנתמלאה המדה
 - ii) And תוספות is also right that if so we'd have to conclude that 'א בבא applies in רה"ר as well as in ברשות לוקה
 - iii) Still
 - (1) the ברייתא couldn't change the אמורים דברים במה
 - (2) Because the אמורים דברים במה follows 'ב בבא and applies to both 'א בבא and 'ב בבא
 - (3) And if the אמורים דברים במה were changed for both 'א בבא and 'ב בבא
 - (4) The result would be that 'א בבא would also apply לוקה ברשות לוקה
 - (5) And we've already established that if so we resolve the איבעיא by saying that

(a) כלים to בטל is רשות

(b) Both for לוקח ברשות מוכר and כליו של מוכר ברשות לוקח

b) תירוץ

i) This is what תוספות means

(1) If you say that the reason the אמורים במה דברים isn't changed in the ברייתא is to avoid **mistakenly** resolving that רשות is בטל to כלי

(2) Then why don't you prove that the ברייתא holds that the opposite is **correct**, namely that כלים are בטל to רשות

9) מהרש"ל

a) תירוץ to the קשיא of תוספות

i) תוספות means to ask that there should have been a new בד"א immediately **before** בבא ב' that says that א' applies to רה"ר and חצר של שניהן and to רשות לוקח

ii) And תוספות isn't suggesting any change at all to the בד"א that follows בבא ב' so that רה"י בבא ב' would still not apply in רה"י

b) מהרש"א

i) קשיא

(1) It's a דוחק to say that תוספות asks that there be a new בד"א after בבא א'

דף פז.

רשב"ם ד"ה אי מדה דלוקח

- 1) גמרא
 - a) איבעיא
 - i) Is a רשות מוכר³ with his כלים if his כלים are in
- 2) משנה
 - a) If a מוכר sells יין to a לוקח and the price rises before the מדה is נתמלאה
 - b) The מקח isn't complete and the מוכר can demand the higher price
- 3) גמרא as explained by רשב"ם
 - a) קשיא
 - i) If the מדה belongs to the לוקח
 - ii) Why wouldn't the מדה be קונה for the לוקח as his כלי
- 4) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) say that the מדה דלוקח isn't קונה because we're dealing with where the sale is taking place in רשות מוכר
 - b) תירוץ
 - i) Then you'd be resolving the איבעיא by saying there is no קנין for כליו של לוקח ברשות מוכר

³ The איבעיא applies where the מוכר didn't say יקנו כליך but did say וקני לך חזק וקני

תד"ה מי כאן תנא

1) מהרש"א

a) "מי כאן תנא דאתניי' רב מדות"

i) Means "who is the תנא to whom רב taught מדות"

b) "מי כאן תנא דליתניי' לרב מדות" as in the גרסא of רבינו תם

i) Means "who is the תנא who taught מדות to רב"

דף פז:

משנה השולח את בנו אצל חנוני

1) משנה

a) רשב"ם according to משנה in the גרסא

i) השולח את בנו אצל חנוני ומדד לו באיסר שמן ונתן לו את האיסר

2) מהרש"א

a) although this גרסא doesn't mention that the father sent a פונדיון along with the תינוק

b) The גרסא still assumes that

i) the father in fact sent a פונדיון along with the תינוק to the חנוני

ii) And that after the חנוני charged the תינוק an איסר for the שמן

iii) the חנוני gave an איסר to the תינוק as change

c) The same גרסא appears in ר"ש and רי"ף

רשב"ם ד"ה כדשמואל

- 1) מימרא דשמואל
 - a) A person who inspects a כלי to see if he wants to buy it is responsible for all אונסין until he makes a proper חזרה to the בעלים
- 2) "תניא כוותי' דשמואל" -- נדרים לא:
 - a) a שמואל of שיטה ברייתא supports the
- 3) of the משנה here רישא
 - a) where a חנווני breaks a צלוחית while taking it back to his father from a חנווני
 - i) רבנן say that חנווני is responsible
 - ii) ר' יהודה says that חנווני is פטור
- 4) גמרא
 - a) רב הושעיא of שיטה
 - i) The רישא deals with
 - (1) a מוכר צלוחית who sends his תינוק with a צלוחית to a חנווני for inspection
 - (2) The חנווני returns the צלוחית to the תינוק who breaks it
 - ii) חייב חנווני is and say that שיטת שמואל agree with רבנן
 - iii) חנווני is פטור ר' יהודה disagrees and says
- 5) רשב"ם
 - a) First גרסא in רשב"ם
 - i) "ואע"ג דתניא כוותי' דשמואל {בנדרים} בהליכה חייב כו"
 - b) Second גרסא in רשב"ם
 - i) "ואע"ג דתניא כוותי' דשמואל {בנדרים} בהליכה חייב בחזירה פטור"
- 6) מהרש"א
 - a) This is what רשב"ם means according to the first גרסא
 - i) Even though the נדרים in ברייתא supports שמואל
 - ii) Still here ר' יהודה disagrees with שמואל
 - b) This is what רשב"ם means according to the second גרסא
 - i) רבנן for קשיא
 - (1) Even שמואל says בחזירה there is no אונסין
 - (2) And here the תינוק lost the בחזירה צלוחית
 - (3) So why do you say there is a אונסין

תד"ה אי הכי אימא סיפא

1) משנה

a) רישא

- i) where a חנווני breaks a צלוחית while taking it back to his father from a חנווני
- ii) רבנן say that חנווני is responsible
- iii) ר' יהודה says that חנווני is פטור

b) סיפא

- i) רבנן are מודה that חנווני isn't responsible for the צלוחית where
- ii) "צלוחית ביד התינוק ומדד החנווני לתוכה"

2) גמרא

a) ר' הושעיא as explained by משנה

i) שמואל of מימרא

- (1) a person who inspects a כלי to see if he wants to buy it is responsible for all בעלים until he makes a חזרה to the

ii) both in the רישא and the סיפא

- (1) The father had sent the צלוחית with the תינוק to the חנווני

iii) In the רישא

- (1) The father was selling צלוחיות and he sent the צלוחית with the תינוק to the חנווני because the חנווני wanted to see if he wanted to buy it

(a) רבנן agree with שמואל שיטת and say that חנווני is חייב

(b) ר' יהודה disagrees and says חנווני is פטור

iv) In the סיפא

- (1) the father didn't send the צלוחית with the תינוק to the חנווני for the חנווני to see if he wanted to buy it

(2) And that's why רבנן are מודה that the חנווני isn't חייב for אונסין

b) משנה as explained by ר' יוסף and ר' רבה תוספות

i) In the רישא

- (1) It's the חנווני who was selling צלוחיות and who gave the צלוחית to the תינוק to give to the father -- the father never sent the צלוחית with the תינוק

(2) ר' יהודה says חנווני פטור

(a) Because the father sent the תינוק to bring the צלוחית

(b) So the father accepted the risk

(3) חנווני חייב say רבנן

- (a) Because the father sent the תינוק only to tell the הנווני that the father needs a צלוחית
- (b) And it was up to the הנווני to send the צלוחית securely
- c) קשיא
 - i) So why in the סיפא do רבנן agree that the הנווני is פטור
- 3) תוספות
 - a) רבה ורב יוסף could have answered that
 - i) the סיפא differs from the רישא
 - ii) and deals with a צלוחית that the father had sent
 - iii) so the father assumed the risk
 - b) but the גמרא considers this answer a דוחק
- 4) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) we established earlier that ר' הושעיא also says that the סיפא deals with a צלוחית sent by the father
 - ii) Why doesn't the גמרא accept this approach by רב יוסף for the סיפא
 - b) תירוץ
 - i) Because for רב הושעיא both the רישא and the סיפא deal with a צלוחית sent by the father
 - ii) While רב יוסף and רבה say that only the סיפא deals with a צלוחית sent by the father

דף פח.

רשב"ם ד"ה ור' יהודה סבר

- 1) דף פז: here at גמרא רבא
 - a) רבא
 - i) גזלן of a דין has שולח יד say רבנן
 - ii) שואל of a דין has שולח יד says ר' יהודה
- 2) בבא מציעא מג. at גמרא רבא
 - a) שואל שלא מדעת גזלן הוי רבא says
- 3) מהרש"א as explained by רשב"ם
 - a) {note this ביאור assumes מהרש"א here means "רבא" instead of "רבה"}
 - b) קשיא
 - i) Since רבא in our גמרא says that whether שואל שלא מדעת is a גזלן is a מחלוקת between ר' יהודה and רבנן
 - ii) Why doesn't the גמרא in בבא מציעא ask that
 - (1) for רבא to say שואל שלא מדעת גזלן means that his דין is כתנאי, namely only according to רבנן
 - c) תירוץ
 - i) the גמרא in בבא מציעא in fact means that רבא said his דין only according to רבנן
- 4) {note that fact "רש"י in ב"מ is גורס that the גמרא says for רבא: שואל שלא מדעת לרבנן גזלן: רבא "הוי"

רשב"ם ד"ה וה"מ דקייצי

- 1) מימרא דשמואל
 - a) A person who inspects a כלי to see if he wants to buy it is responsible for all אונסין until he makes a proper חזרה to the בעלים
- 2) "תניא כוותי' דשמואל" -- נדרים לא:
 - a) This שמואל ברייתא supports
 - i) If a person takes כלים from a מוכר for inspection on a possible purchase
 - ii) If נאנסו
 - (1) רישא
 - (a) חייב בהליכה he's
 - (2) סיפא
 - (a) פטור בחזרה he's
 - (3) מפני שהוא כנושא שכר
- 3) רשב"ם
 - a) Apparently נושא שכר explains both the רישא and the סיפא
 - b) But it's not מדויק as applied to the רישא
 - c) Because
 - i) a נושא שכר is חייב only for גניבה ואבידה
 - ii) While here he's חייב also for אונסין
- 4) מהרש"ל
 - a) in fact the words "מפני שהוא כנושא שכר" are מדויק
 - b) because their plain meaning is that they refer only to the סיפא
- 5) מהרש"א
 - a) But רש"י in נדרים supports רשב"ם that the plain meaning of the words is that they apply also to the רישא
 - b) Because if
 - i) They applied only to the סיפא
 - ii) And explained why בחזירה there is no חיוב אונסין
 - c) The words should have been "מפני שאינו אלא כנושא שכר"

דף פח:

רשב"ם ד"ה וחייב להכריע וד"ה לא ימוד

- 1) משנה
a) וחייב להכריע לו טפה
- 2) רשב"ם
a) The side of the scales that contains the goods to be sold must fall below the side with weights (the "ליטרא") by one טפה for each weighing
b) And this rule applies regardless of how much is weighed
c) So
 - i) Whether
 - (1) 10 ליטראות are weighed together –where there is only one weighing and one הכרע of a טפה
 - (2) or are weighed separately in one ליטרא lots – where there are 10 weighings and there are 10 הכרעות of a טפה each
 - ii) the total amount of product weighed is the same
 - iii) because to be מכריע a 10 ליטרא item by a טפה requires 10 times the extra products that are needed to be מכריע a one-ליטרא item by a טפה
- 3) מהרש"א
a) קשיא
 - i) Why then does the גמרא say at דף פט. that a scale must be placed so that one side can decline **three** טפחים from the horizontal
- b) תירוץ
 - i) the later גמרא refers to metals or other especially heavy items
 - ii) But for standard items such as בשר the הכרע of a טפה is enough
 - (1) regardless of weight
 - (2) and regardless of whether the seller is a בעה"ב or חנווני
 - iii) {see רש"ש}
- 4) דף פט. at ברייתא
a) To weigh three quarters of a ליטרא of בשר
b) The buyer would benefit if the seller were to weigh out a quarter of a ליטרא of בשר three separate times
c) But the seller need not do so
d) instead

- i) the seller puts a ליטרא on one side of the scale
 - ii) And places the בשר and a one-quarter ליטרא weight on the other side
- 5) רשב"ם
 - a) קשיא
 - i) Now that we've said that the buyer gets no more בשר
 - (1) If there is one טפה of הכרע for a heavy weight
 - (2) Than he gets if there is a separate טפה of הכרע for each part of the heavy weight
 - ii) Why would three separate weighings have benefited the buyer
 - b) תירוץ
 - i) Even though partial weighings wouldn't give the buyer an advantage based on הכרעות
 - ii) They would give him the benefit that אי אפשר לצמצם applies to each weighing
- 6) משנה
 - a) מקום שנהגו למוד בדקה (בקב) לא ימוד בגסה (בסאה)
- 7) ב"ח according to the גרסא brought by רשב"ם
 - a) "משום שמודד לו בדקה בריוח וכשמודד בגסה מכביד (מאי שנמדד) ומפסיד הלוקח"
 - b) Meaning
 - i) where he is מודד בגסה what's being measured is heavier and more condensed so that the מוכר is מפסיד
 - ii) {see טור סי' רלא in פרישה}
- 8) דפוס ווילנא as in גרסת פירושים ישנים according to רשב"ם
 - a) "דהוה הפסד דלוקח דאין לו דאין לן מששה קבים אלא הכרע אחד"
 - i) מהרש"א
 - (1) This גרסא follows the approach of רשב"ם who says that
 - (a) because each additional weighing benefits the לוקח אי אפשר לצמצם
 - (2) This applies to measurements of volume the same as it applies to weights
 - (3) So that it's the לוקח that's מפסיד not the מוכר בגסה

תד"ה וקללם

1) שאלה

a) Why do we arrange the קריאות so that we're קורא the פרשה of נצבים before ר"ה

2) רב נסים גאון of תשובה

a) Because

i) there are קללות in נצבים

ii) and we want to put these קללות into the year that's ending so that יתמו שנה וקללותי'

b) קשיא

i) Our גמרא considers as קללות only those that are set out in בחוקותי and כי תבא

3) מהרש"א as explained by ר"י of תשובה

a) It's in fact because פרשת נצבים has no קללות that it's put into the past year to separate the קללות of כי תבא from ending the old year and abutting on the new year

b) here's proof as explained by מהרש"א

i) a מגילה לא: at ברייתא says

(1) מתקן was עזרא that

(a) The קללות of בחוקותי should be **read before** שבועות

(b) And the קללות of כי תבא should be **read before** ר"ה

ii) In the case of בחוקותי

(1) the word "read before" means "separated from"

(2) because in fact we place במדבר before שבועות to separate קללות from שבועות

iii) In the same way

(1) "before ר"ה" means "separated from ר"ה"

(2) Because נצבים is placed between כי תבא and ר"ה to separate the קללות of the past year from ending the past year and abutting on ר"ה

דף פט.

רשב"ם ד"ה אלא שוקל וד"ה נותן הכרע אחד לכולן

- 1) דף פט. at ברייתא
 - a) If a buyer wants three quarters of a בשר of ליטרא
 - b) The buyer can't insist that seller weigh out a quarter of a ליטרא three times
 - c) But instead he uses this system:
 - i) He puts a ליטרא on one side of the scale
 - ii) And he puts the בשר and a one-quarter ליטרא weight on the other side
- 2) רשב"ם
 - a) שאלה
 - i) Why would three weighings have benefited the buyer
 - b) תשובה
 - i) Because
 - (1) As we established in ד"ה וחייב להכריע
 - (2) Because of לצמצם אי אפשר each weighing gives the buyer a small extra benefit
 - c) Now
 - i) it's only במקום שאין מכריעין that seller uses the system we just described
 - ii) because in a מקום שמכריעין
 - (1) this system would give the buyer the unfair benefit
 - (2) because there would be a הכרעה not only for the weight of the בשר but also for the weight of the quarter ליטרא that's on the same side of the scale as the בשר
 - d) שאלה
 - i) so במקום שמכריעין how does a seller measure out $\frac{3}{4}$ of a ליטרא of בשר
 - e) תירוץ
 - i) he weighs the בשר on one side against three one-quarter ליטרא weights on the other side
- 3) מהרש"א
 - a) This approach also works במקום שאין מכריעין
 - b) The ברייתא mentions the system described earlier only to teach that the system is an alternate approach that works where במקום שאין מכריעין
- 4) The same ברייתא continues:

- a) For a person who buys 10 ליטראות בשר
 - b) The seller
 - i) weighs out all 10 ליטראות in one weighing
 - ii) And he doesn't weigh 10 one-ליטרא pieces in 10 separate weighings
- 5) רשב"ם ד"ה ונותן הכרע אחד
- a) משום דאי אפשר לצמצם
- 6) מהרש"א
- a) רשב"ם means to say
 - i) The reason must be that separate weighings would unfairly have benefited the לוקה because for each weighing there is a slight gain because אי אפשר לצמצם
 - ii) And the reason is **not** that separate weighings would unfairly benefit the לוקה with extra הכרעות
 - iii) Because
 - (1) we've already explained that the ברייתא deals in a place where אין מכריעין
- 7) { מהרש"א might have offered this other proof:
- a) the reason is **not** that separate weighings would unfairly benefit the לוקה with extra הכרעות
 - b) because we've explained at להכריע ד"ה וחייב להכריע that one הכרע for a heavy item is the same in total as separate הכרעות for each part of the heavy item }

רשב"ם ד"ה י"ב טפחים

- 1) ברייתא
 - a) The נפש that is the central fulcrum of a scale must be
 - i) at least three טפחים below the ceiling
 - ii) and at least three טפחים above the ground
- 2) רשב"ם part 1
 - a) The reason is so that
 - i) during הכרעות
 - (1) the קנה which is the crossbar on which the pans hang by מיתנא or ropes
 - (2) needs to have room to go up or down three טפחים without obstruction
- 3) רשב"ם part 2
 - a) The cross bar needs to be four טפחים long – two on each side of the נפש
- 4) מהרש"ל
 - a) קשיא
 - i) If so, the maximum possible הכרע is two טפחים
 - ii) So the most free room to the **ceiling** that's needed for הכרע is two טפחים when the קנה is totally vertical
- 5) מהרש"א
 - a) מהרש"ל could also have noted that the most free room to the **floor** that's needed for הכרע is also two טפחים when the קנה is totally vertical
- 6) {perhaps מהרש"ל understands that more room is needed to the floor because the מיתנא and pans hang below the קנה}

דף פט:

רשב"ם ד"ה וחצי תומן וד"ה תומן (הראשון) וד"ה תומן (השני)

ה' שיטת ר"ה	ד'	ג' אית ספרים	ב'	א'	
					קב = 4 לוגין = 24 ביצים
					רובע הקב = 1 לוג = 6 ביצים
תומן שמינית שבקב = 3 ביצים = חצי לוג		תומן שמינית שבקב = 3 ביצים = חצי לוג	תומן שמינית שבקב = 3 ביצים = חצי לוג		חצי רובע קב = 1/2 לוג = 3 ביצים
חצי תומן = 1.5 ביצים ואינו גדול אלא חומשא = .30					1/4 רובע קב = 1.5 ביצים = 1/4 לוג
עוכלא = 1.2 ביצים	עוכלא = 1.2 ביצים	עוכלא = 1.2 ביצים			1/5 רובע הקב = 1/5 לוג = 1.2 ביצים
	תומן שמינית שברובע הקב ושמינית שבלוג		עוכלא שמינית שברובע קב ושמינית שבלוג	תומן שמינית שבלוג = 75 ביצה = עוכלא שמינית שברובע הקב	1/8 רובע הקב = 1/8 לוג = 3/4 ביצה

1) גמרא

a) Among the permitted מדות are

i) קב

ii) חצי קב

iii) רובע

iv) חצי רובע

(1) רשב"ם

(a) Our חצי רובע are גורס the words ספרים

(b) חצי רובע isn't גורס the words ר"ה

v) תומן

vi) חצי תומן

(1) רשב"ם

(a) Our חצי תומן aren't גורס the words ספרים

(b) חצי תומן and ר"ה are גורס the words תוספתא

vii) עוכלא

- b) We don't make a מדה that's only $\frac{1}{4}$ smaller than a larger מדה because people are טועה between the מדות where the differences are this small
- c) קשיא
- i) According to the גרסא of our ספרים
- (1) Then why do we make both
- (a) תומן ועוכלא
- (2) After all the larger of the two is less than a quarter larger than the smaller
- (3) the calculation is set out below
- ii) According to the גרסא of תוספתא and ר"ח
- (1) why do we make both
- (a) חצי תומן ועוכלא
- (2) the larger of the two is less than a quarter larger than the smaller
- (3) the calculation is also set out below
- d) תירוץ
- i) We're not גוזר against these coins because they were used in the מקדש
- 2) הקדמה
- a) The basic meaning of תומן is "an eighth"
- b) קב and לוג are both measures of volume and a קב is equal to 4 לוגין
- c) But
- i) קב is used for יבש
- ii) לוג is used for לח
- 3) רשב"ם
- a) שאלה
- i) Is תומן an eighth of a קב or an eighth of a לוג
- b) תשובה
- i) שמינית הקב=חצי לוג is תומן says רשב"ם ד"ה תומן (הראשון) in רשב"ם
- ii) but in ד"ה תומן (השני) ד"ה תומן
- (1) שמינית הלוג תומן means first that רשב"ם says
- 4) מהרש"ל
- a) The first תומן ד"ה רשב"ם must be a wrong גרסא
- b) {this מהרש"ל doesn't appear in דפוס ווילנא but does appear in the first edition of שמא לפ"ק חכמת שלמה printed in
- c) מהרש"א of נין ונכד – ר' חיים צבי אידליס } kindly made this ספר available }

- 5) מהרש"א ד"ה וחצי תומן
- a) There's no need to erase the first תומן ד"ה רשב"ם
 - b) Part 1
 - i) Immediately before the first תומן ד"ה (in ד"ה חצי תומן ועוכלא) notes that מדות in our גמרא lists חצי תומן as one of the permitted
 - ii) The גרסא of the מהרש"א in תוספתא is "תומן וחצי תומן במדת הלה"
 - iii) {this גרסא is similar to the גרסא ("נוסחאות כ"י") that is printed in תוספתא in the standard ש"ס ווילנא}
 - iv) Since for תוספתא the מדה of תומן is מדה הלה it follows that תומן means an eighth of a לוג
 - v) And that's why
 - (1) Once חצי תומן first mentioned that תוספתא lists חצי תומן
 - (2) רשב"ם follows up and says in the first תומן ד"ה for תוספתא that תומן means an eighth of a לוג
 - c) Part 2
 - i) But as will be explained below
 - (1) רשב"ם in the second תומן ד"ה first deals with the שיטה of ספרים שלנו (ג' טור ג') in the table)
 - (a) that disagrees with תוספתא
 - (b) doesn't list חצי תומן
 - (c) and doesn't say that תומן is מדה לה
 - (2) and for this שיטה the word "תומן" means an eighth of a קב
- 6) מהרש"א ד"ה תומן (השני) as explained by רשב"ם ד"ה תומן
- a) The ביאור in טור א' of the table can't be correct because it has תומן and עוכלא as the same size
 - b) The ביאור in טור ב'
 - i) Where there is no reference to חצי תומן
 - ii) can't be correct for two reasons
 - (1) first
 - (a) for this explanation
 - (i) "יותר מכפליים" עוכלא is bigger than תומן
 1. ביצה .75 as against ביצים 3
 - (ii) instead of the one-fourth that the גמרא mentions
 - (b) second

(i) why would the גמרא mention both חצי רובע and תומן if they're the same size

7) מהרש"א

a) קשיא

i) רשב"ם should have said that for the explanation in טור ב' a תומן is four times bigger than עוכלא

b) תירוץ

i) some ספרים say that רשב"ם when he says יותר מכפלים refers to the ביאור in טור ג'

ii) But the explanation in טור ג' still leaves open this question

(1) Why mention both חצי רובע and תומן since they're the same size

c) By the way

i) The ביאור in טור ד' has תומן at a different size than חצי רובע

ii) But it still can't work

(1) Because it results in עוכלא being larger than תומן

8) מהרש"א of המשך as explained by רשב"ם

a) according to ר"ח טור ה' resolves the קשיות we've raised

b) This ביאור

i) compares the size of עוכלא with חצי תומן and not with תומן

ii) results in חצי תומן – ביצים 1.5 – being one fourth (ביצה .30) larger than עוכלא at ביצים 1.2

iii) and isn't גורס the words חצי רובע because חצי רובע is the same size as תומן

תד"ה ובמשורה

1) ברייתא

a) לא תעשו עול.. במשקל (שלא יטמין משקלותיו במלח) ובמשורה (שלא ירתיח)

2) גמרא באיזהו נשך

a) קשיא

i) if a seller is טומן משקלותיו במלח

(1) why isn't it גזילה when he later uses the defective משקלות

(2) and if so what does "לא תעשו" add

b) תירוץ

i) הַטְּמָנָה teaches that there is a לאו from the moment of

(1) even before the seller uses the defective משקלות

3) מהרש"א as explained by תוספות

a) קשיא

i) הַטְּמָנָה on משקלות for

(1) I understand from איזהו נשך what לא תעשו adds for משקלות

ii) But

(1) הַרְתַּחָה on משורה says nothing on what לא תעשו adds for

(2) so I ask

(a) why isn't it גזילה when he later uses the defective משורה

(b) and if so what does "לא תעשו" add

b) תירוץ

i) similar to what the גמרא answers in איזהו נשך

ii) הַרְתַּחָה teaches that there is a לאו from the moment of

(1) even before he uses the defective משורה

דף צ.

רשב"ם ד"ה שלישית ההין וד"ה רביעית ההין (הראשון) ותד"ה במקדש

1) גמרא

a) we make

i) חלקי ההין **for** לח in the **bolded**

ii) That correspond with **מדות** for יבש in the **bolded** סאה

b) A **מדה** must be more than one fourth larger than the next smaller **מדה**

i) So that the larger **מדה** not be confused with the smaller **מדה**

א'	יבש		לח
ב'	סאה	6 קבין	
ג'	תרקב = $\frac{1}{2}$ סאה	3 קבין = 12 לוגין	הין
ד'	חצי תרקב = $\frac{1}{4}$ סאה	1-1/2 קבין = 6 לוגין	חצי הין
ה'	קב = $\frac{1}{6}$ סאה	קב = 4 לוגין	שלישית הין
ו'	(לא הוי דכוותי' שלש רבעי קב דטעי בריבעא לגבי קב)	3 לוגין	רביעית ההין
ז'	חצי קב	2 לוגין	(לא הוי דכוותי' חצי שלישית הין)
ח'		1.5 לוגין	(חצי רביעית הין לא עושין דטעי בחצי קב דיבש דהיינו 2 לוגין וגדול בריבעא ומחליף)
ט'	רובע הקב	$\frac{1}{4}$ קב = לוג = 6 ביצים	לוג
י'	תומן	1/8 קב = $\frac{1}{2}$ לוג = 3 ביצים	חצי לוג
יא'	חצי תומן	1.5 ביצים	רביעית לוג
יב'	עוכלא	1.2 ביצים	{אמאי ליכא כי האי}
יג'	[יבש אין דרכו למוד בכלי קטן כל לך]	.75 ביצים	שמינית לוג
יד'	[יבש אין דרכו למוד בכלי קטן כל לך]	.375 ביצים	חצי שמינית = קורטוב

2) רשב"ם ד"ה שלישית ההין

a) "לקמי' מפרש למה התקינו"

b) the גמרא will explain why this **מדה** was made

3) גמרא of the המשך

a) קשיא

- i) "שלישית ההין רביעית ההין לא לעביד"
- b) תירוך
 - i) כיון דהווי במקדש לא גזור
- c) קשיא
 - i) במקדש נמי ליגזור
- 4) מהרש"א
 - a) רשב"ם on קשיא
 - i) When רשב"ם said "the גמרא will explain why שלישית ההין is made"
 - ii) רשב"ם obviously referred to the קשיא of the גמרא
 - (1) "שלישית ההין רביעית ההין לא לעביד"
 - iii) But
 - (1) that קשיא can't refer to שלישית ההין
 - (a) because שלישית ההין was made because in לה it corresponds to קב in יבש
 - (2) The גמרא instead means to ask that we ought not to make רביעית ההין for two reasons that both **relate to** שלישית ההין and its corresponding קב
 - (a) First reason
 - (i) שלישית ההין (3 לוגין) is only a fourth larger than שלישית ההין (4 לוגין)
 - (b) Second reason
 - (i) since there is no שלש רבעי קב (3 לוגין) for יבש
 - 1. because קב has 4 לוגין and is only $\frac{1}{4}$ larger than שלש רבעי קב
 - (ii) there ought not to be a corresponding רביעית ההין for לה
 - 5) רשב"ם ד"ה רביעית ההין (הראשון)
 - a) קשיא
 - i) on טור ה' in the table
 - ii) Why don't we make חצי רביעית בלה that is 1.5 לוגין
 - b) תירוך
 - i) because this מדה would be confused with חצי קב דיבש (2 לוגין) in טור ז'
 - ii) that is only a quarter larger than the 1.5 לוגין of חצי רביעית בלה in טור ה'
- 6) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) given that

(1) חצי שלישית ההין בלה (לוגין 2) can't be confused with a larger מדה because חצי רביעית ההין in טור ו' has 3 לוגין and is more than one-fourth greater than 2 לוגין

ii) why

(1) in טור ז' don't we make חצי שלישית ההין בלה (לוגין 2) to correspond with חצי קב ביבש on the same line

iii) note that

(1) to make this מדה of 2 לוגין would also have the advantage that

(2) in order to explain why we don't make חצי רביעית ההין (1.5 לוגין) on טור ח'

(3) we wouldn't have to say that

(a) this is to avoid confusion with חצי קב of מדת יבש on line ז'

(4) but is to avoid confusion with the מדה לח of חצי שלישית ההין (also 2 לוגין) on טור ז'

7) תוספות

a) קשיא

i) how could the גמרא earlier ask that במקדש there should have been a גזירה against מדות of חצי שלישית ההין and רביעית ההין

ii) after all

(1) נסכי איל was needed to measure חצי שלישית ההין

(2) נסכי כבש was needed to measure רביעית ההין

b) תירוץ

i) there were other ways to measure

(1) חצי ההין

(2) שלישית ההין

(3) רביעית ההין

8) מהרש"א

a) קשיא

i) why does תוספות in its תירוץ explain other ways to measure חצי ההין

ii) When the גמרא never suggested that there was a reason to make a גזירה against חצי ההין!

b) תירוץ

i) חצי ההין only mentions תוספות אגב אורחא חצי ההין שלישית already mentions תוספות רביעית ההין and חצי ההין

רשב"ם ד"ה דלא ליהוי

1) גמרא

- a) a seller shouldn't set his prices to profit by more than a sixth
- b) תגר shouldn't be enlarged by more than a sixth to avoid damage to a traveling מדות

2) רשב"ם

- a) this is how a תגר would be damaged if a מדה is enlarged more than a sixth:
 - i) Since a תגר can profit only up to a sixth
 - ii) if he arrives from out of town and "לא ידע" about an increase in מדות
 - (1) then if the increase is by a sixth or less he won't have lose any of his קרן
 - (2) But if the increase is more than a sixth he will lose some of his קרן

3) מהרש"ל

- a) the words ולא ידע are in the past tense and suggest that
 - i) at one time the תגר didn't know about the increase in the מדות
 - ii) but ultimately he did become aware of the increase
- b) and this is how he suffers his loss
 - i) when he bought his merchandise elsewhere he priced them to make a profit based on the original size of the מדות
 - ii) but once he arrives here and is told that מדות increased he has a loss because still has to sell his merchandise at the same per-מדה price even though the מדות are larger
- c) he has no טענה of אונאה because he knew when he sold that מדות had changed

4) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) it's a דוחק to say that the תגר will be forced to sell his merchandise at the same per-מדה price even though the מדות are larger
- b) תירוץ
 - i) must be that לא ידע doesn't necessary imply that later he was יודע
 - ii) instead this is what the גמרא means
 - (1) this תגר might sell at the same per-מדה price because he might never learn that the מדות are larger
 - (2) and it's for the same reason that he might never claim that he was נתאנה
- c) קשיא
 - i) but the לוקה does know about the larger מדות
 - ii) Won't he recognize that the תגר was נתאנה

d) תירוץ

i) not necessarily

ii) he might think that the תגר has his own reason to sell his merchandise cheaply

דף צ:

רשב"ם ד"ה שמע מינה

1) הקדמה

a) a שקל is four דינרי

2) רשב"ם

a) one-sixth of 50 is $8\frac{1}{3}$ שקלים = 8 שקלים and a דינר

3) מהרש"א

a) actually $8\frac{1}{3}$ שקלים = 8 שקלים and $1\frac{1}{3}$ דינר

דף צא.

תד"ה חד אמר

1) גמרא

- a) a person who buys ביצים for one דינר shouldn't sell them for two דינרין
- b) because we don't permit a 100% profit on ביצים

2) תוספות

a) קשיא

- i) why does the גמרא mention excess profits only for ביצים

3) מהרש"א

a) תוספות could also have asked

- i) at ד"ה דלא ליהוי we noted that the גמרא said that a profit can't be greater than 1/6th
- ii) so why is it that the גמרא appears to accept any profit so long as it's less than 100%

הדרן עלך המוכר את הספינה

א' דחה"מ סוכות תשס"ו

לע"נ

אבי מורי תגה זכר' בן דוד

חמי משה מרדכי בן ירוחם